

Списък на дървесните и недървесни продукти и екосистемни услуги предоставяни от ТП „ДГС Рилски манастир“

(в изпълнение на Критерий 5.1 от националния FSC-стандарт)

I. Материални продукти и услуги

Материалните услуги включват всички продукти, добити от екосистемите: храна, дървесина и др.

1. Дървесина :

Средногодишното ползване на строителна дървесина и дърва за огрев по ГСП от 2011 г. е 15564 м³, в т.ч. 5940 м³ дърва.

Средногодишната продажба на дърва за огрев от промишлен дърводобив е 6823 м³.

Средногодишната продажба на дърва за огрев за физически лица, вкл. по тарифа на корен, е 504 м³.

2. Недървесни продукти (по данни от ГСП, Ловоустройствен план)

- Лечебни растения - 1500 кг от Жълт кантарион, бял равнец, маточина, мащерка, мента, малина, глог, шипка, дрян, ср. липа и др.

- Гъби - 1000 кг

- коледни елхи – 500 Бр.

- Лов- (съгласно одобрени планове за ползване, след извършена таксация на дивеча)

- сърна-14 бр.

- дива свиня-172 бр.

- хищници-вълк-5 бр; чакал-43бр. лисица-115 бр.

- Паша - 95157 дка/ 7930 бр едър добитък,

- сено-20 т.

-листников фураж-300 куб.м.

3. Достъп до генетични ресурси (семепроизводствени градини)

Ползване през годината на 813 кг семена, 16 400 хил. бр. фиданки за нуждите на стопанството и 112 600 хил. бр. фиданки за нуждите на ТП в ЮЗДП и други клиенти.

II. Регулиращи услуги - ползи от процесите в екосистемите

Водорегулираща и водозащитна услуга на горската растителност има огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни. Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции – водоохранна и водорегулираща. Водоохранна функция е способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време. Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват

непродуктивните (отрицателни) такива. Екосистемите осигуряват смекчаване и регулиране на въздействията от промените на климата.

1. Водоохранна функция

Водоохранна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.1 в Доклада за ГВКС.

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно - битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с широчина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

2. Водорегулиращата функция

Водорегулираща функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.2 в Доклада за ГВКС.

1. ГТ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг) и други реки;
7. ГТ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

3. Противоерозионна функция

Противоерозионна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.3 в Доклада за ГВКС.

1. ГТ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6;
2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси,
3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;

III. Културни и социални услуги - нематериални ползи от екосистемите

Културните услуги са нематериални ползи от екосистемите.

Осигуряването на условия за рекреация и туризъм прави горите предпочитано място за почивка на хиляди хора..

Повечето хора високо ценят красотата или естетическата стойност на различните екосистеми, което се отразява в широкия интерес към еко-пътеки, маршрути и обозначени панорамни места, както и при избора на къщи и жилища и готовността да се плати по-висока цена за красива гледка.

Горите, с цялото си разнообразие, са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери – изкуство, фолклор, архитектура, реклама и други. Хората ценят чувството си за принадлежност към родния край, което е свързано с отличителни черти на околната среда.

1. Образователна стойност - съвместни дейности с училищата за седмица на гората, залесявания с други институции-БТА, залесяване с министри на горите от други Европейските държави.
2. Осигуряване на условия за рекреация и туризъм – създаден е кът за отдых в близост до гр.Рила.
3. Естетична стойност на ландшафта На територията на стопанството попадат значими горски територии, фирмиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие. Тези горски територии са включени във ВКС 2 от Доклада за ГВКС.
4. Горите като източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и обект на духовна и религиозна идентичност.

Всички гори, които притежават културна ценност са включени във ВКС 6 от Доклада за ГВКС.

1. Горски територии в 500 м ивица около религиозните обекти от *Приложение 7*;
2. Горски територии в 100 м ивица около манастири и други религиозни обекти извън Приложение 7 (църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др.), древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. места важни за съхраняване на духовността, традициите, историческата и културната памет, определени при консултациите с местните хора;
3. Горски територии в 100 м ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местните хора;
4. Горски територии в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони;
5. Горски територии непосредствено разположени (в 30 м. ивица/ по 15 м от всяка страна на пътеката) по протежение на официално маркирани туристически маршрути и немаркирани, но често използвани туристически пътеки.
6. Горски територии в 50 м. ивица около туристически обекти, както и горски територии с изключителна естетическа и рекреационна стойност (вкл. единични дървета или малки групи дървета – напр. вековни или забележителни дървета), чешми, беседки, образователни маршрути, и др. важни за туризма и образованието места, определени при консултациите с местните хора и активни в района туристически групи, сдружения и компании.

Одобрил:

ПОДПИС:.....

ИНЖ. ГЕОРГИ КАБЗИМАЛСКИ

Директор на ТП „ДГС Рилски манастир“